Henning tabte retssag om private fællesveje

79 grundejere tabte sag om private fællesveje i Aarhus - nu frygter formand, at andre kommuner følger trop.

Søren Willumsen
sowi@stiften.dk

En dommer ved Retten i Aarhus frikender i en netop afsagt dom Vejdirektoratet for at have truffet en ulovlig og ugyldig afgørelse om en klage over Aarhus Kommune.

Dermed giver dommeren indirekte Aarhus Kommune medhold i, at den omstridte nedklassificering af veje fra kommunale veje til private fællesveje har været lovlig – selv om økonomien spiller med.

- Det uhyggelige er, at *alle* ved, at nedklassificeringerne sker af økonomiske grunde: Kommunen, byrådet, borgerne. Men det sker alligevel. Og det sker på trods af, at vejlovens paragraf 15 forbyder kommunerne at omdanne kommunale veje til private veje alene med en økonomisk begrundelse.

Sådan lyder kommentaren fra Henning Nørgaard, formand for Grundejerforeningen Rønnehaven i Lystrup efter at han har modtaget dommen og dermed tabt retssagen.

Dommen falder ovenpå en retssag 10. marts, som Henning Nørgaard havde rejst mod Vejdirektoratet på vegne af 79 grundejere i Rønnehaven.

Henning Nørgaard henviser til, at Aarhus Byråd i 2014 i forbindelse med budgetforliget for 2015 besluttede at harmonisere 900 veje for at spare penge - fuldt ud gennemført ville besparelsen være på 10 mio. kr. om året, fremstår det af papirer i sagen.

I budgetforliget for 2015 skrev politikerne i Aarhus Byråd direkte i aftalen:

"Forventningen er, at der vil være en årlig besparelse på ca. [...] *bidrag til at sikre den langsigtede balance i områdets vedligeholdelsesbudgetter.*

Med andre ord: Vejene skulle privatiseres alene for at spare penge til den øvrige vejdrift.

Men kommunen omformulerede begrundelsen i et svar til grundejerne i 2022 efter deres klager. Nu hed det:

"Uanset at der fremtidigt er et besparelsespotentiale, er beslutningen primært båret af ønsket om at harmonisere administrationen af kommunens vejnet, og beslutningen er truffet på baggrund af en konkret vurdering af den enkelte vejs betydning for kommunens samlede vejnet."

Lettere omformuleret kan man sige, at kommunens nye begrundelse blev ændret til et: Ja, der er et besparelsespotentiale ved at nedklassificere veje, men formålet er noget andet. Derfor er det lovligt.

FAKTA

VEJLOVENS CENTRALE PARAGRAF 15

I paragraf 15 i Vejloven hedder det:

- Kommunalbestyrelsen bestemmer, hvilke nye kommuneveje der skal anlægges, hvilke bestående kommuneveje der skal flyttes, nedklassificeres eller nedlægges, jf. § 124, og hvilke private fællesveje der skal optages som kommuneveje.
- Beslutninger herom skal træffes på baggrund af en samlet trafikal vurdering og må ikke kun være begrundet i økonomiske forhold.

Henning Nørgaard er formand for Grundejerforeningen Rønnehaven i Lystrup. Han var 10. marts i retten i en principiel sag om private fællesveje. Nu er dommen faldet. Foto: Søren Willumsen

[...]delse, som dermed skaber en kæde af legitimering af praksis.

- Dommen er en åben ladeport til Aarhus og alle landets kommuner om, at hvis man blot bruger den formulering, så kan man uden problemer omlægge kommunale veje til private, siger Henning Nørgaard.

- Samtidig står Folketinget og transportministeren med en lang næse, for dermed er retstilstanden bombet tilbage fra før Vejlovens ændring i 2015, peger Henning Nørgaard på.

Før 2015 kunne kommuner nedklassificere veje uden nærmere begrundelser. Men da det begyndte at gribe om sig i kommunalt spareiver greb transportministeren og [...]

- Jeg synes, det er utroligt, at Vejdirektoratet kunne godkende Aarhus Kommunes beslutning, og at dommeren gør det nu.

Bør Folketinget i virkeligheden stramme vejloven igen?

- Ja, men det kan det jo ikke gøre med tilbagevirkende kraft. Og det hjælper jo ikke os og de 156 ud af 900 planlagte veje, der er overført til private fællesveje, siger Henning Nørgaard.

Han vil nu drøfte dommen med sin advokat og bruge de næste uger på at overveje, om de skal anke til landsretten.

- Udfordringen er, at jeg fik fri proces til sagen i byretten, men den følger ikke automatisk med til landsretten. Så skal jeg søge fri proces forfra [...]

FAKTA

OPFUNDET VED BUDGETFORLIG 2015

Harmoniseringen af vejnettet ved at flytte offentlige veje over til private fællesveje blev første gang beskrevet i budgetforliget for 2015-18. Heri står der blandt andet om begrundelsen:

- I forlængelse af det markante løft til vejområdet og forventningen om, at der på sigt vil være behov for et yderligere løft, er forligspartierne enige om, at der skal igangsættes en proces med henblik på harmonisering af serviceniveauet på vejområdet. [...]
- I alt 198 km boligveje er i den forbindelse vurderet relevante at nedklassificere, svarende til cirka 15 procent af de offentlige veje.
- Forventningen er, at der vil være en årlig besparelse på ca. 10 mio. kr., når nedklassificeringen er gennemført fuldt ud. Forligspartierne er enige om, at besparelserne forbliver på vejområdet som et væsentligt bidrag til at sikre den langsigtede balance i områdets vedligeholdelsesbudgetter.

KILDE: BUDGETFORLIGET 2015-18, AARHUS KOMMUNE